

Két ország, egy cél, közös siker!

HURO/1001/138/2.3.1 „Talent has no borders”

Kerekasztal Konferencia

2012. november 16.

A tehetséggondozás komplementer elemeinek kialakítása

I. Az intelligencia milyen módon járul hozzá a tehetség kibontakozásához?

A tehetséggel foglalkozó szakemberek túl sokáig tekintették a tehetséget olyan tulajdonságnak, amely tesztekkel mérhető és a szintje kalibrálható. Ma már azonban egyre többen hangsúlyozzák, hogy az alkotó gondolkodás nem mérhető számszerűen. A tehetség minőségileg más, mint a magas intelligencia vagy bármely képesség.

Manapság nyilvánvaló az örökletes és környezeti faktorok elválaszthatatlan és folyamatos interakciója. Így például a genetikailag jobb intellektuális adottságokkal bíró egyének a környezeti hatásokat jobban tudják hasznosítani, ezért a jobb környezet hatására magasabb szintre jutnak el a jobb adottságokkal rendelkezők (FREEMAN, 1983). Ebből tehát az következik, hogy az ingergazdag környezetben az örökletesen kiemelkedő adottságok még kiemelkedőbbekké válnak, a gyenge adottságok pedig csak kisebb mértékben kompenzálhatóak.

Számos adat bizonyítja, hogy az alacsony színvonalú környezet nagyobb romlást okoz a tehetségesek intelligenciájában, mint az átlagosakéban, ezért a kiemelkedő képességűek ellátására fordított energia sokszorosan megtérül. (FREEMAN, 1990)

II. Miként ismerhető fel az alapintelligencia meglétekor a „szunnyadó”, lappangó tehetség?

Ha egy gyerekben megvan a tehetség, de nem motivált, még akkor is rá lehet vezetni arra, hogy miben jó. A különböző foglalkozások megválasztásánál ügyeltünk arra, hogy mind az intellektuális, a művészi, a pszicho motorikus képességek, mind a lappangó szociális tehetség is lehetőséget kapjon a későbbi kibontakozáshoz. A gyerekekben fejlesztenünk kell a kreativitást, a vállalkozó kedvet, az önbizalmat és ezzel párhuzamosan a napi tájékozottság és

Két ország, egy cél, közös siker!

HURO/1001/138/2.3.1 „Talent has no borders”

friss ismeretek megszerzése iránti igényt is. Az iskolai képzésben eltöltött idővel arányosan növelni kell az önálló tananyag feldolgozást, a független tanulást, a tanulók önálló kutató tevékenységét. Minél színesebb és változatosabb programot tudunk kínálni az átlagos intelligenciával bíró gyerekeknek, annál nagyobb a várható siker.

A tehetség felismerése és kibontakoztatása a felnövekvő generációk értékeinek, kompetenciáinak maximális kibontakoztatását szolgálja.

III. Milyen jelzésekre szükséges figyelni a tehetséges fiatal esetében?

A tehetség felismerése vagy elkallódása, a tehetség gondozása vagy annak elmaradása nem csupán az érintett családok, hanem az iskolák, sőt egész társadalmunk közös ügye. A tehetséges gyermekek sorsa nem mindig egyszerű, néha nagyon meg kell szenvedni a tehetség miatt. A család és az iskola szerepe egyaránt kiemelkedő a tehetség valódi kibontakozásában, hiszen ha van támogatás az segíti a gyermek önértéktnek megfelelő kialakulását.

A tehetségfeltárás, kiválasztás, speciális gondozás, valamint a gyermekek továbbhaladásának menedzselése rendszerszerűen egymásra épülő feladat kell, hogy legyen.

Nemcsak a tehetségek folyamatos feltérképezését és fejlesztését jelenti, hanem a személyiség egészének megnyitását is.

IV. A tehetségkeresés és gondozás miként válhat „programmá”, tehetségfelkaroló folyamattá? (ld. AJTP)

A tehetségek gondozásnak egyre inkább a mindennapi oktatás részévé kell válnia, különben továbbra is elvész a tehetséges gyerekek nagyobb hányada. Ha viszont a tehetségek fejlesztésének sokszínű módszerei a mindennapi oktatás részévé válnak, ezzel mind a tehetségek azonosítása, mind a fejlesztés első szintje széles alapokon megvalósulhat az iskolába. Ehhez elsősorban megfelelően képzett tehetséggondozó pedagógusokra van szükség.

Emellett természetesen elengedhetetlen a kormányzati, a társadalmi és a gazdasági támogatás is. Ezen elemek nélkül nem valósítható meg egy tehetséggondozó program.

Két ország, egy cél, közös siker!

HURO/1001/138/2.3.1 „Talent has no borders”

Az Arany János Tehetséggondozó Program keretében például lehetőség nyílik arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek olyan gimnáziumokban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek tovább, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést.

Vitánk során azonban abban mindannyian megegyeztünk, hogy a program kimenete még nem tökéletes, hiszen csak középiskolai keretek között foglalkozik a gyerekekkel. Fontosnak tartjuk a további elemek kidolgozását is.